

Καθηγητής Παναγιώτης Φουτσιτζής

3.3. Διεύθυνση

3.3.1. Ηγεσία - Βασικές έννοιες

Εισαγωγή

Οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί έχουν πλέον κατανοήσει ότι, για να εξασφαλίσουν την επιτυχία τους, δεν αρκεί να διαθέτουν στελέχη τα οποία είναι μόνο ικανοί μάνατζερ, αλλά ταυτόχρονα χρειάζεται να είναι και ηγέτες.

➤ Τι είναι ηγέτης

Ηγέτης είναι το άτομο εκείνο το οποίο κάνοντας συγκεκριμένες ενέργειες καταφέρνει να κάνει τα άλλα άτομα να τον "ακολουθούν εθελοντικά και πρόθυμα".

➤ Ποιος μπορεί να είναι ηγέτης

Ηγέτης μπορεί να είναι ο οποιοσδήποτε άνθρωπος στην ομάδα του.

- Είναι, για παράδειγμα, εκείνος ο πατέρας ή ο δάσκαλος που κάνει το παιδί να διαβάζει με κέφι, μεράκι, ενθουσιασμό, ζήλο και αφοσίωση.
- Είναι εκείνος ο προϊστάμενος που, ανεξάρτητα από την οργάνωση και το ιεραρχικό επίπεδο που βρίσκεται, καταφέρνει να πετυχαίνει εξαιρετικά αποτελέσματα με τη βοήθεια ικανοποιημένων συνεργατών.

➤ Τι κάνει ο καλός ηγέτης

Εκτός αυτού βέβαια ο καλός ηγέτης στο χώρο του καθοδηγεί, παίρνει πρωτοβουλίες, ανοίγει ορίζοντες και βελτιώνει συνεχώς τα πράγματα.

➤ Διαφορές μεταξύ προϊσταμένου και ηγέτη

➤ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ	➤ ΗΓΕΤΗΣ
➤ Διορίζεται	➤ Αναδεικνύεται
➤ Στηρίζεται στην τυπική εξουσία	➤ Πείθει
➤ Ελέγχει	➤ Περνά όραμα
➤ Εμπνέει φόβο	➤ Εμπνέει
➤ Μιλά στο μυαλό	➤ Προκαλεί εκτίμηση
➤ Δέχεται και διαχειρίζεται την υπάρχουσα κατάσταση	➤ Καινοτομεί
	➤ Κερδίζει την εμπιστοσύνη
	➤ Μιλά στην καρδιά

Ηγετική συμπεριφορά

➤ **Πρώτο και κύριο ερώτημα μελετητών ηγετικού ρόλου**

Το πρώτο ερώτημα που προσπάθησαν να απαντήσουν οι μελετητές του ηγετικού ρόλου αφορούσε τα ειδικά γνωρίσματα που αναδεικνύουν έναν άνθρωπο ως ηγέτη μιας ομάδας.

➤ **Πρώτες προσπάθειες**

Οι πρώτες προσπάθειες επικεντρώθηκαν στη μελέτη των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας ή των χαρισμάτων που διαθέτουν οι ηγέτες (π.χ. δυναμικός, αποφασιστικός, δίκαιος, έξυπνος, κοινωνικός, πειστικός κλπ).

➤ **Αποτελέσματα**

Όμως, όλη η σχετική γνώση πολύ σύντομα αμφισβητήθηκε, γιατί διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν ηγέτες με εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας .

➤ **Δεύτερο επιστημονικό ρεύμα - Τι υποστήριξε**

Έτσι εμφανίστηκε ένα δεύτερο επιστημονικό ρεύμα το οποίο υποστήριξε ότι αυτό που επηρεάζει τους ανθρώπους και τους κάνει να αποδέχονται και να "ακολουθούν εθελοντικά και πρόθυμα" ένα άτομο δεν είναι τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, δηλαδή "το τι είναι", αλλά "το τι κάνει".

Αυτό σημαίνει ότι ο ηγέτης επιδρά πάνω στα άλλα άτομα με τη συμπεριφορά του.

➤ **Τι είναι ηγετική συμπεριφορά**

Έτσι οι προσπάθειες συγκεντρώθηκαν στη μελέτη της ηγετικής συμπεριφοράς, δηλαδή στο "τι και πώς ενεργεί" ένα άτομο, ώστε να αναδειχτεί ως ηγέτης στην ομάδα του.

Συνθέτοντας αρκετούς ορισμούς θα μπορούσε κανείς να ορίσει **την ηγεσία ή την ηγετική συμπεριφορά ενός ατόμου ως το σύνολο των ενεργειών εκείνων, οι οποίες επιδρούν πάνω στους άλλους ανθρώπους και τους κάνουν να το "ακολουθούν εθελοντικά και πρόθυμα" και να του έχουν εμπιστοσύνη.**

➤ **Βασικά στοιχεία που συνθέτουν την ηγετική συμπεριφορά ενός ατόμου είναι:**

1. Η σύλληψη ενός οράματος, η διάδοσή του στους συνεργάτες, ώστε να το ενστερνιστούν, και η σύνδεσή του με τις καθημερινές εργασίες τους, ώστε να δίνει σε αυτές νόημα.
2. Η ενδυνάμωση, η ανάπτυξη, η παρακίνηση και η εμπύχωση των συνεργατών.
3. Η επιβράβευση των ατόμων.
4. Η δημιουργία ομάδας και η δημιουργία καλού κλίματος σ' αυτή.
5. Η διαμόρφωση στόχων και σχεδίων για την υλοποίησή τους
6. Η συνεχής βελτίωση των ατόμων, των μέσων, των διαδικασιών και συστημάτων και οι καινοτομίες.
7. Η παρακολούθηση του περιβάλλοντος, η αντιμετώπιση των περιορισμών και των απειλών και η αξιοποίηση των ευκαιριών που υπάρχουν σ' αυτό.
8. Η ανάπτυξη της παιδείας (νοοτροπίας- κουλτούρας) στο χώρο της ευθύνης του.